

Apequteqaat aallaavigalugu siunnersuut, Kalaallit Nunaata sakkulersorfiunngilluinnarnissaata suut pitsaaqutigalugillu ajoqutiginerai.

(Inatsisartunut ilaasortaq Anna Wangenheim, Demokraatit).

Akissuteqaat

(Nunanut Allanut, Inuussutissarsiornermut Niuernermullu Naalakkersuisoq)

Siullermeerneqarnera

Naalakkersuisut Inatsisartuni ilaasortaq, Anna Wangenheim, Demokraatit, Kalaallit Nunaata sakkulersorfiunngilluinnarneratigut suut pitsaaqutaanersut ajoqutaanersullu pillugit apequt aallaavigalugu oqallisissatut siunnersuutaanut qutsavigaat.

Pissaanilissuit Issittumut tamarmut soqutigisaqarnerat isertugaataanngitsoq ilumoorpoq. Issittup nunattalumi soqutigineqarnerat nutaajunngikkaluartoq pissutsit nutaat nunarsuarmi nualluussuup tuniluunneranit, silap pissusaata allanngoriartorneranit Europamilu sorsuttoqarneranit pisut assilissamik nutaarluinnarmik sungiunniagassatsinnik pilersitsiffiupput.

Taamaattumik Issittumi najugaqartuusugut suliassatta suunerannik ilisimaarinninnissamik eqqarsaqatigiilluarnissamillu pisariaqartitsiviupput. Pissutsinut nutaanut sungiunniakkatsinnut sunik qanorlu ikioqatigiilluta isumalioqqissaarnissarput pingaaruteqarpoq.

Naalakkersuisut Issittup aarlerinartorsiorfiunnginnissaannik attataqartuarnissarput kissaatigaat.

Ullumikkulli Ruslandip nunani tamalaani malittarisassanik taakkulu toqqissisimaffiunerannik unioqutitsinerat unammilligassarpassuarnik malitseqartitsiviuvoq. Nunat allat namminersortuunerannik innarliineranut ataqqinninnginnermullu Nunatta akuersaannginnini naqissuserlugu nunat iligisagut assigalugit Ruslandimut killilersuutinik peqataassalluta upernaag manna ataatsimiinnitsinni iliuuseqarluta Inatsit tamatuminnga periarfissiisoq taasissutigaarput.

Ukiorpassuannortuni Amerikamiut sakkutuui nunatsinniittut ilisimavarput. Illersornissamut isumaqatigiissut 1951-meersoq tunngavigalugu Kalaallit Nunaata USA-mit illersorneqarnissaa qulakkeerneqarpoq. Naalakkersuisut taamak qulakkeerrinnissimaneq allanngortissallugu pilersaaruteqarfinginngilaat. Matumanilu naqissuserlarput Naalakkersuisut nunatta inui isiginnaartuinnartut inissinneqaqqinngisaannarnissaat qularnaarniarlugu sulinertik ingerlamassuk.

Tamannali ima paasineqassanngilaq Issittoq sakkulersorfiussasoq. Issittumi sakkulersorluni akerleriittoqassanngilaq. Issittup sakkulersuuffiunnginnera, sakkulersuuffiunngisaannarnissaalu qularnaarumallugu nunarsuup sinneranut eqqaasitsiuarnissaq pingaaruteqarluinnarpoq. 2008-mi Ilulissani atsioqatigiinneq nunat issittumik sineriallit issittumiittortallillu atsiugaat, 2018-imi naqissuserneqaqqittoq, aatsaat taamak pingaartigilerpoq nunarsuarmioqatigiinnut eqqaasitsissutigiussallugu. Issittumi inuuvugut kinguaassiorluta – Issittoq tassaajuussaaq nunarsuarmi nunat akerleriissutaasinnaasut pillugit oqaloqatigiinnikkut saammaassiffik.

Sakkulinnik sakkutooqaraangat sakkulersorluni akerleriinnissaq aarlerinernerulersarpoq. Illersornissaq illersornissallu ineriartortinnissaa eqqartoraangatsigu nunatsinnut nunatsinnilu inuiannut suut piviusumik aarlerinartuunersut ukatarinerunerisigut aarlerinartunik Kalaallit Nunaanniit annikillisaaqataarusuppugut.

Nunatsinni inuiannut suut navianaateqartut ukiuni kingullerni sisamani erseqqissartorsimapput: silap pissusaata allanngoriartornera kiisalu nualluussuup tuniluunnera. Ukiut tamaasa Kalaallit Nunaanni pinngortitami arlaleriarluni ikuallattoqartarpoq, ilisimatuullu nalunaarlutik silarluttarnerujussuit

akulikilliartuinnassasut. Decemberimi anorersuarnerani innaallagissatigut nalunaarasuartaateqarnikkullu attaveqaativut qanoq aserujatiginersut paasivagut. Silap pissusaata allanngoriartornera pissutigalugu qeriuannartup allanngorneratigut Karrat Kangerluanni qaqqat sisoonnissaat ilimanarnerulissanersoq suli ilisimaneqanngilaq, silalli pissusaata allanngoriartornera pissutigalugu qaqqanik sisoortoqaqqinnissaa mattunneqarsinnaanngilaq. Nunarput nunatsinnilu inuiaat illersornissaannut tunngatillugu piviusorsiuussagaanni aamma Kalaallit Nunaanni "eqqissinermut" innarliissutaasinnaasut suunerinik ukkataqartuarnissaq pingaaruteqarpoq, tassanilu puiornagu aamma piviusorsuortumik nalilersuisarnissaq pisariaqarmat.

Sinerissami nakkutilliisut pisariaqartinneqarput, ikuallattoornissamut upalungaarsimanerunissaq kiisalu sumiiffimmi tamakkii sumik upalungaarsimanissaq pisariaqartinneqarpoq, attaveqaasersuutit pitsaanerunissaat pisariaqartinneqarput nakkutilliinerlu pitsaanagerusoq pisariaqartinneqarluni. Tamanna Issittumi piginnaasanik annertusaaneq pillugu isumaqatigiissummi isumaqatigiissutigineqaqqammersumi aamma erseqqissarneqarpoq.

Taamatut oqaaseqarlunga sammisat tamanna pingaarutilipilussuaq pillugu oqallilluarnissassinnik kissaappassi.